gelsernes hvæs og knur dem ud af struberne. Brystkasserne hvælves og ribbenene spiles vidt under pres af sammentrængt luft, mens kløerne træder ud af deres nålehylstre og borer sig i skind og kød. De er ét at se til, én kuglerund klump som de ligger dér sammensplejset og damper hinanden stinkende ånde ind i synet.
Den kulørte djævels kraftige bagpoter er stemmet ind under den rødes vom. Med forpoterne klemmer han fyren som i en skruestik – og idet han nu slipper de nålespidse, knivskarpe horndolke af skederne, retter han pludselig i et modbydeligt sønderflængende spark bagbenene ud ...
Med et undertrykt vredeshvæs farer fogedkatten bort, den ømmer sig og hinker,og det drypper blodrødt fra dens bugskind. Nu står turen til den gamle sorte krabat:
Først ryger hårene ... det formelig damper fra de to rivaler, hver gang de i et fnys farer løs på hinanden. Deres uhyre smidighed udfolder sig i al sin glans. Efter en tid at have ligget sammenfiltret på jorden står de igen som ved et trylleslag med alle fire poter på den *Svend Fleuron* (28).

Så en morgen kom hun og skrabede på sovekammerdøren, jamrende og urolig. Hun fulgte min kone alle vide vegne, om det så var ind i badeværelset, hvor hun ellers ikke kommer. Hvad skal en kat også med badeværelse, hun har jo sit i munden.
Vi forstod, at timen var inde, og der blev redt barselseng nede i tørrekælderen. Ikke så snart havde hun lagt sig, så strømmede alt hvad der er i kvarteret af fruentimmere til, som om begivenheden var blevet transmitteret ved tankeoverføring. Da jeg kom ned i kælderen mellem den anden og tredie killing stod der en gruppe damer omkring åstedet; det lignede et onsdagsudsalg, sådan snadrede de *Mogens Lorentzen* (5).
Det pusler af en vildt søgende snude mod hendes yver. Fnysene danner »violer« i hendes pels. Små tandløse kæber lukker sig om en patte, og på én gang er hun uden vilje og giver fra sig alt det hun formår – strømme af mælk. Han lemper sig ned på siden og føler ivrige poters tramp mod sit maveskind, en gammelkendt ælten. Hun har pludselig gennem en fantastisk drøm fået sine killinger igen, og midt i den gode lindring sluttes de kontakter, der starter alle kattes jubelsang – *spindet.* Hun snurrer som en motor og stryger kinden over græsset, mens den lille energiske bælgtræder patter løs, så det løber ud gennem mundvigen, ned over halsen og ligger i en sø under ham *Torben Nielsen* (22).
De små pølser ligger i slagsmål om patterne eller i dyb søvn, gemte på kyllingevis i moderens pels. De piber ganske fint, åbner så røde gab og lukker igen de runde ansigter, rokker lidt på de spæde halse og ligner stedmoderblomster *Ole Vinding* (29) – vilde stedmoderblomster stak de små kattefjæs nyfigent frem (a), missekatte, sagde Asta – har de ikke fjæs akkurat som små killinger, når de titter ud gennem høet i en luge, de er så bange, de sidder hele tiden på spring, men de er også ganske forfærdelig nysgerrige (b) *Ellen Raae* (30).
Killingen er naturligvis noget ganske mageløst og enestående i verdenshistorien, ganske som alle andre milliarder af killinger, der er blevet forkælet af kvinder i tidens løb. Det er en snurrig lille fyr, fordi den skønt nyfødt ser ud som var den ældgammel, sin egen oldemor der er vokset nedad med årene. Dens pels ligner en kåbe af dem De véd, som man ti forår i træk hænger væk som udtjent og ti efterår tager til nåde igen fordi den såmænd godt kan holde en vinter til. Så vidt jeg forstår lægger killingen sjældne åndsevner for dagen med den måde den ryster sine små flenede poter på. Under kløerne er den fra mors liv udstyret med rivejern, men smykket med dens kæreste kulør som om den hidtil kun havde vadet rundt i morgenrøde og var blevet farvet om fødderne af det. Det at den allerede efter en halv snes dages forløb har fået to små, violblå pytter til øjne i hovedet, skal nok være det umiskendeligste tegn på, at den vil blive ikke så lidt klogere end et menneske.
Når moderen fjerner sig et øjeblik ligger den og sover, indtil den vågner med et alvældigt piv ... en lang, vedholdende lyd, der er ved at sprænge hovedet på den, men så næsten uhørligt spinkel, at man ligefrem må knibe ørerne sammen for at opfange tonen. Men moderen hører den, som jo mødre gør ... og hun kommer op i sofahjørnet, hvor de har indrettet sig en ukrænkelig krog, og så snor hun sig om ungen, samler den ind til sig med alle fire poter, og for at gøre det hele fuldkomment lægger hun yderst den lange hale i en kærlig krølle omkring gruppen.
Så, nu er kattemoderens verden i orden! Nu kan hele resten af jordkloden te sig som den vil, for nu er hun ved sin livsbestemmelse: ungen, slægtens fortsættelse. Killingen derimod er i uro; den dirrer af ædelyst, roder sig mimrende frem til madstedet og ivrer helt ud i sin latterlige halespids. Mens den spiser, og den træder til med alle fire ben for at få mælken hurtigt nok ud af brystet, spinder moderen velbehageligt.Uskyld og ynde. Hvem der var kat! *Mogens Lorentzen* (5).
Killingens bløde, kejtede ynde er umiddelbar, men at nå ind til den voksne kats sammensatte rov- og kælevæsen er kun den beskåret, der har kat om sig daglig *Knud Rasmussen* (31).

Gammeldanske dyrerim o. 1460: Jeg er det dyr, man kalder kat, · når jeg stryges rejser min hale sig [o.s.v.] (32).

Et sandt naturens mesterværk · man missen vel tør kalde – · så undefuld, dog muskelstærk, · ufatteligt sligt mesterværk · beundres ej af alle *V. Irminger* (33). En kat, å en stribet kat! · Se hvor snildt den smyger sig smedjen rundt. · Du lille smidige kat! · Du lille smidige kunstværk! · Det er godt og forfriskende at se dig. · Mis! Mis! du lystrer ikke. · Det er dejligt, at du ikke lystrer. · At trykke på en knap og vide, hvad der følger. · Jeg kan ikke holde det ud. · Men på dig, du rare stribede kat, · er jeg ikke sikker. · Du kan endnu fylde mig med undren. · Måske vil du spænde din krop som en brobue, · måske vil du hvæse mer' truende end ovnen. · måske vil du sætte dine klør i min hånd · og rive mig blodig, · hvis jeg nærmer mig fuld af taknemlig ømhed. · for at stryge dig? · Du er så velsignet uberegnelig. · · Du lille smidige kat! · Det er skønt at se dig springe rundt · under maskinernes trættende mægtighed *Vilhelm Bergstrøm* (34).

Den strækker lemmerne · og gaber dovent · og blotter veltilfreds · de skarpe kløer, · – dens krop er åleslank · og smidig bugter · den sig om hjørnet af · den åbne dør. · · Forsigtigt løfter den · de fine poter, · og solen skinner i · dens blanke hår, · – flegmatisk krydser den · med halen løftet · den morgenduggede · sollyse gård. · · Hvor hvedeageren · stivstrået rejser · sin gule junglemur, · sit bambuskrat, · der gør instinkterne · en kongetiger · af gårdens stribede · beskedne kat. · · Dens lave pande og · de brede kæber, · dens bløde poter og · det gule blik, · dens ubesejrede · og urtidsnære · og fri bevægelser · er ren musik *O. J. Riisberg Jensen* (35).

Du ligner ingen anden · af hele gårdbestanden, · du lod dig aldrig ave, · du fine, vilde kat – · i Nordens lyse have · et strejf af tropenat. · · Du bliver aldrig tæmmet, · men er os altid fremmed, · vi lokker med vor stemme · og hvad du lider bedst – · du har i huset hjemme, · men er dog altid gæst *Axel Juel* (36).

Lillekat, · lillekat, · lille kat på vejen, · hvis er du, · hvis er du? · – Jeg er sgu min egen (a); det respektable ved en kat · er, at den tåler alt det pjat, · hvortil vi mennesker gi'r os hen · i *vores* reaktioner på *den* (b) *Piet Hein* (37).

Katten står og krummer ryg, · men forstyrres af en myg; · barsk han den med poten slår · og igen som hofmand står *H. C. Andersen* (1829).

Frem sneg sig den hvide, den smidige kat · med ringlende hale, med krum ryg og glat *Chr. Winther* (38). Afpudset til aldrig opfundne årstider · med knurhår ude · af mundens kompas forlader jeg · de skrånende stuer *Jess Ørnsbo* (39). En blank kat med fløjelspoter · og elektriske øjne · sprang over villavejens frostsne. · Så standsede hun · og mjavede til månens krans *Leo Estvad* (40).

En kat strøg sig mod muren, · jeg fulgte den med

»Lille mis«. Akvarel af Johs. Larsen.

øjet. · Halen stod i vejret · forsorent og fornøjet *Anders Thuborg* (41); den glimter gult og grønt i øjet · og viser adfærdsmønster · med sin hale *Johannes Wulff* (42). Katten lusker i haven · på jagt efter mus og fugle, · med løftet hale lurer · liv på at æde livet *Otto Gelsted* (43); og katten, der sidder i skyggen på lur, · har rovdyrets blink i sit øje *Harald H. Lund* (44).
Huskatten pisker med halen · og soler sit stribede skind, · kigger så langt efter svalen, · der smutter ad loftlugen ind *Valdemar Olsen* (45); med eftertænksom uforskammethed · deler katten sin opmærksomhed · mellem mig · og gråspurvenes folkeliv · omkring pumpen *Gert Grøndahl* (46).

Kattens hale · hævet over græsset · vajede langsomt frem og tilbage. · En standart over lystmordet. · Så vendte den sig, · musen hang mellem tænderne *Leo Estvad* (47). Kattene · der kom ind fra marken · med krydstogter lysende · i øjnenes grønne glimt (a), langsomt dukkede op over diget · katteøjnenes magiske ild (b) *Viggo Jørgensen* (48).
Dine øjne er grønne som kattens der lister sig tyst · i mørket med en fin og forborgen ynde *Christian Rimestad* (49); dine øjnes gule glans · og din lange logresvans – · du er nattens kårne dyr, · lydløshedens eventyr *Olaf Gynt* (50), – en nattesort kat, · en klat absolut mørke. · Man ser den · forsåvidt man ingenting ser *Piet Hein* (51). Sort som en djævel, men poterne runde, · springer en hankat fra hæk til hæk, · øjner en stillids, som synes at blunde, · springer ... og lister sig slukøret væk *Holger Drachmann* (52).
Rovdyrets øjne har grønlig glød, · det blinker i pelsens hår. · En rimslagen strejfer med skab og sår · dømt til sin snarlige druknedød *Poul Ørum* (53).
Det er kun mælk, som rosentungen labber, · men når du smægter, mis, ses tigerblikket, · det er af blodtørst du så kælent gaber *Emil Aarestrup* (54).
Du lod dig kærtegne, du kælne silkeglatte. · Ved den første rift af dine kløer · elsked jeg dig dog kun mer' end før. · For desværre har jeg altid holdt af katte! *Eigil H. Petersen* (55). Katte og kvinder er gåder, · som ikke enhver kan forstå. · De skjuler på tusinde måder · en verden som ingen kan nå. · · Katte har øjne som kvinder, · de synes at drømme, men nej, · de ser – og de ser – til de finder · bag masken dit rigtige jeg. · · Både ved kvinder og katte · er lidt af den sorte magi · – et noget, som ingen kan fatte, · – et skær af et sært trylleri *Olav Holst* (56).
Dit ørkenblik · strejfer mig ansigt · som levende luft · fra en anden verden. · · Fortiden strømmer · lysende sort · fra dit tusindårsøje · du, faraos hellige. · · Magelig · slængt i min stol · ser du på mig · fra Eknatons land *Cecil Bødker* (57).
Min gamle kat har fanden selv · og månelys forgjort. · Dens rejste hale lyser · som sølv skønt ellers sort. · · Du lister over ageren · til nabokatten han · med halens elskovsvimpel · og vårsæd i din lænd *Poul Ørum* (53). Det stakkels dyr var både-og. · Dens øjne skinnede af rov. · Den gik med elskov i sit blod · med løvemod på frierfod *Niels Th. Mortensen* (58). Elskende katte på nytjæret tag · ter sig som sindssyge guder *Jes Trøst* (59); mons og frøken missekat · tog C'ets høje node *Ludvig Holstein* (60).
Men kælen kvind' og kælen kat · skal vogtes både dag og nat. · Jeg værned' mis mod syndens spil, · men må jo sove af og til. · · Imens hun boltred sig med flid · og blev graverende gravid. · Ak, syndens sold er barselnød, · deraf blev missen kold og død (a); o, kat ved nat, · hvor traver du, · hvor misser du, · hvor mjaver du · forelskelse og forårsgys · mod katte-matte hjerter, · en evig livssyg, dødssød dyst · som a la selve Werther! (b) *Sigfred Pedersen* (61).
Katten vågned op fra · sin kurv og krummed ryg · strakte de hvide poter · og gabede tryg. · Den strøg sig ind imod mig · så kælen og galant. · Den slikked mine hænder · og trippede og spandt *Jørgen Vibe* (62); en fløjelsglat · og kulsort lille dæmon af en kat, · der, drømmende om flødes overflod, · spinder og spinder saligt for min fod *Kai Friis Møller* (63). Katten sniger sig skyggegrå, · med lodret hale · mod gammelfars skæve ben · spinder kælent · kigger opad · gult og gådefuldt *Cecil Bødker* (64); og katten med de stride hår · er hoppet ned fra balken, · dens hale stift i vejret står, · slesk spindende om mor den går, · mens hun ta'r fat på malken *Jeppe Aakjær* (65); som en lille skygge · går katten om med oprejst svans · og spinder lyst af lykke · til mælkestrålers dans *Kirsten Aakjær* (66).
Dér har vi jo gråmis, vor kælne kat, · du stryger dig spindende ind mod min hat, · så lister den bort en armslængdes vej · og lægger sig der og dovner som jeg *Peter Ommerbo* (67); i Danmark ligger misser rart og sover · på silkepuder foran varme ovne, · og de får lækre sager, røget sild og fløde, · og det gør ikke spor, at de er dovne *Valdemar Vester* (68).
Min kat ligger og snurrer · som en tekedel · midt på gulvtæppet. · Sort, · varm velvære *Niels Th. Mortensen* (69); katten har lagt sig og hykler lutter fred *Aage Djyrkøb* (70).
I den luneste krog sad der en stor, stribet kat · og spandt med halvt lukkede øjne · ligesom en vagtpost ved villaen *Fredrik Nygaard* (71); dens øren sitrer af solskinskildr, · vellystig varm · gør den sig tyk i sin lune karm · og åbner og lukker de kniv-

smalle pupiller *Valdemar Rørdam* (72). Dér ligger mis på en busk fra i fjor · og vender mod solen sin silkemave · og trimler i ryk og forsøger at mjave; · og det er det visseste forårstegn, · når katten sig triller ved solet hegn *Jeppe Aakjær* (73).
Når kun hun har sin store røde, · utrolig søde · fløjelsbløde · mustachebesmykte missekat, · så vrager hun alverdens skat, · hver nok så spækket pengekat [prangerpung] *Chr. Richardt* (74). Se den lille kattekilling! · Nej, hvor er den sød! · Den har fine, hvide poter · og en pels så blød. · Den kan sige mjav og spinde · ligesom sin mor, · den skal snart få lært at finde · hen, hvor musen bor *Wagner Baunvig* (1932).
Missekatten lopper sig · med sin lådne læbe, · vaskesvamp den lider ej, · ynder ingen sæbe; · dog er mis så pæn og ren, · har de nysseligste ben, · visker sig om snuden, · spejler sig i ruden *Jeppe Aakjær* (75).

Kirsten Beck, Killingen (76); Vilhelm Bergstrøm, Mis (34); Anton Berntsen, Hanne å æ kat (77); Cecil Bødker, Ode til en død kat (57); Marinus Børup, Killingen (78), Mis ved bækken (79); Sophus Claussen, Katten (80); Leo Estvad, Vignet (40); Hans Folsach, Gensyn med en kat (81); Otto Gelsted, Katost (82); Olaf Gynt, Pigen og katten; Per og katten (83); Marius Hansen, Katten og musen (84); Knud Holst, Argentinapladsen Rom (85), En kat skriger (86), Kattene (87); B. S. Ingemann, Katten og grisen (88); Johannes V. Jensen, Killingerne (89); O. J. Riisberg Jensen, Katten (35); Axel Juel, Katten (90); H. V. Kaalund, De to katte (91); Ludvig Meinild, Milde Lis og lille mis (92); Niels Th. Mortensen, Enten-eller [angorakat] (58); Hans Mølbjerg, Katten (93); Peter Møller, En kat er en kat (93a); Jørgen Nash, Kattene i Venedig (94); Eigil H. Petersen, Kvindekat (55); J. Ravn-Jonsen, En gæst (95), Den hjemløse kat (96); Chr. Richardt, Pigen med katten (74); Frederik Schaldemose, Katten med bjælderne (fabel) (97); Hans Hartvig Seedorff, Det er kattenes tid (98); Knud Sønderby, Kat på ferie (99); Grethe Risbjerg Thomsen, Katten ved vinduet (100); Jes Trøst, In memoriam Mads (101), Natlig episode i rødt sommerhus (102); Valdemar Vester, Der er en lille mis (68); Ole Vinding, Hund og kat (103); Johannes Wulff, Den nye kat (104); Jess Ørnsbo, Af en kats erindringer (105).

LITTERATUR: (1) *328* 18,226f; (2) *578d* 20; (3) *166* 37; (3a) *491* (tillæg) 26/1 1947; (4) *739b* 38,40f, 43f; (5) *430d* 40, 82f; (6) *757b* 56,58f; (6a) *573* 5/12 1987; (7) *300c* 36f; (8) *187e* 13f, 19; (9) *504d* 127; (10) *686* XXXf; (11) *187j* 14; (12) a *619g* 65; b *619f* 139; c *619b* 97; (13) *637g* 11f; (14) *344l* 25; (15) *248* 71; (16)*679d* 54; (17) *213c* 1,46; (18) *511e* 9; (19) *430e* 22; (20) *476c* 15; (21) *300b* 40, 43; (22) *509* 27,33; (23) *193b* 185f; (24) *43b* 53; (25) *578c* 102; (26) *213c* 2, 95 og 3, 48,95; (27) *387* 107; (28) *187e* 28f; (29) *739* 21; (30) a *619d* 30 sml. *619* 10 og *50* 25/6 1944; b *619g* 69; (31) *594* upag.; (32) *90* 89f; (33) *333* 38; (34) *49* upag.; (35) *345b* 56f; (36) *352d* 53f; (37) a *281* 2, 50; b *281* 14, 72; (38) *741b* 22; (39) *756* 9f; (40) *174b* 45; (41) *694b* 13; (42)*751e* 60; (43) *228i* 14; (44) *432d* 78; (45) *543* 37; (46) *249* 26; (47) *174d* 59; (48) a *364c* 49f; b *364b* 11; (49) *610* 61; (50) *252* 57; (51) *281* 12, 47; (52) *158c* 88; (53) *757d* 17 sml. 18; (54) *774* 36; (55) *557* 50f; (56) *312* upag.; (57) *98b* 57f; (58) *465b* 52f; (59) *706c* 17; (60) *313b* 76; (61) a *556b* 53f; b *556b* 23; (62) *731* 18f; (63) *482* 158; (64) *98* 34; (65) *764e* 52; (66) *765* 74; (67) *545* 61; (68) *726c* 58; (69) *465c* 39; (70) *162* 13; (71) *524g* 90; (72) *617b* 30f; (73) *764g* 216; (74) *607d* 92f; (75) *764i* 58; (76) *41* 84f; (77) *52* 34f; (78) *101c* 13-17; (79) *101c* 18-20; (80) *116* upag.; (81) *193* 211-16; (82) *228c* 9-15; (83) *252* 26,57; (84) Stænk og dråber 85f; (85) *311c* 44f; (86) *311b* 82; (87) *311* 59; (88) *329b* 4.8, 245f; (89) *344m* 83-96; (90) *352d* 53-55; (91) *404b* upag.; (92) *453* 13; (93) *476d* 11; (93a) *719* 27/10 1975; (94) *489* 16; (95) *602* 25f; (96) *602b* 36-38; (97) *630b* 56f; (98) *637g* 11f; (99) *679g* 51-57; (100) *692b* 14f; (101) *706d* 10f; (102) *706b* 20f; (103) *739b* 36-41; (104) *751c*; (105) *756* 9-11.

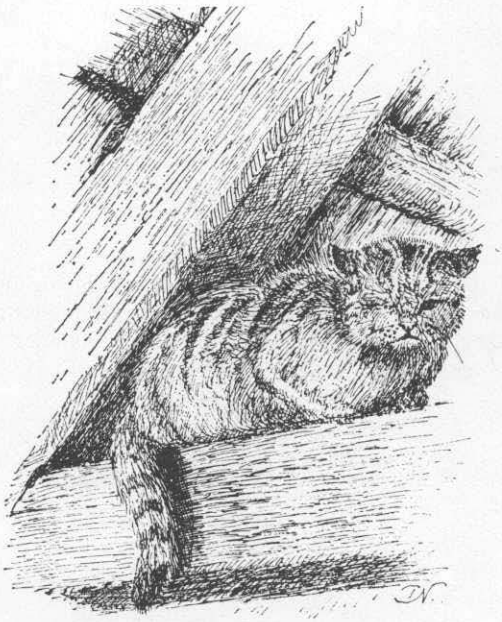

Tegning i Torben Nielsen: Gry, 1970.